

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. Quis sit, & quibus modis acquiratur hoc jus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

mentionem faciat Conc. Lateranensis c. Ex par. 12. b. 1. quod alias habebitur obreptitium vel subreptitium.

Quod si verò Abbas aliquis Monachum solitarium in Capella constituerit, potest Episcopus eum dein cogere, ut vel revocet illum ad claustrum, vel socium ei, aut socios adjungat, c. Ad audientiam 4. h. 1. Idque ne sibi relictus ad peiora diffuset, Vx soli, inquit Sapiens Eccles. 4. quia cum ceciderit, non est, qui subleuet eum, c. Monachi 2. in princ. s. b. De statu Monach.

5. Illud etiam in c. fin. eod. tit. constituitur, ne quis novam Religionem constituat sine auctoritate Summi Pont. neve in diversis monasteriis quis sit Abbas vel Monachus.

TITULUS XXXVIII.

De iure Patronatus.

§ I.

Quid sit, & quibus modis acquiratur hoc jus.

1. Quid sit jus Patronatus.
2. Præter præsentationem an jus aliquod competat patrono in beneficio.
3. Acquiratur hoc jus fundatione, constructione, dotatione.
4. Item præscriptione & privilegio.

Quæ deinceps traduntur in hoc libro de jure Patronatus, de Censibus, Sacramentis, de Ecclesiis, earumque immunitatibus, communia ferè sunt Clericis Regularibus & Laicis, vel sint loco appendicis & supplementi ejusdem ad superiora; veluti jus patronatus ad præbendas & dignitates, in quibus nonnunquam fit institutio ad præsentationem patroni.

1. Est autem jus patronatus, prout ei correspondet institutio, jus præsentandi instituentium ad beneficium vacans. Ita ut ejus sic sumpti tres sint termini, Præsentatio, Admissio & Institutio. Riccius in Praxi post Decis. 230. in 2. Notab. Alioquin etiam in Prælaturis, quæ sine institutione per electionem conferuntur, jus patronatus locum habet: non quidem ut patronus prius præsentet eligendum, sed ut vel elec-

tioni faciendæ interfit, c. Nobis 25. vers. nisi aliter hoc titul. vel factam electionem suo assensu comprober, d. c. Nobis c. Cum terra 14. c. Sacrosancta 51 sup. De elect.

2. Dixi, præsentandi: quia patronus non potest propria auctoritate aliquem in beneficium intrudere, vel in eo instituere c. Præterea 4. cap. Cum Laici 10. & alia h. 1. Ut neque in perceptione fructuum, proventuum, obventionum, ullatenus ullave ex causa vel occasione sese ingerere: Sed illos liberè Rectori seu Beneficiario distribuendos dimittere debeat. Conc. Trid. Sess. 25. c. 9. De reformat. & colligitur ex d. c. Præterea h. 11. Multò minus patroni immiscere se iis possunt, qui ad Sacramentorum administrationem spectant: Visitationi verò ornamentorum Ecclesiæ aut bonorum stabilium seu fabricarum proventibus non aliter, quam quatenus id eis ex institutione ac fundatione competit Conc. Trid. Sess. 24. c. 3. in fine. Riccius Decis. 165.

An autem in alienatione rerum Ecclesiæ patronatæ, ut ita loquar, consensus requiratur patroni, tractat idem Riccius Decis. 178. ubi negativè resolvit, cum quia id nullo jure cautum reperitur, tum quia jus patronatus ad actum præsentationis limitatum sit. Competit tamen patrono jus sese opponendi, si res Ecclesiæ dissipentur, aut sine causa distrahantur, can. Filiis xvi. q. 7. Cæteraque patrono competentia his versibus comprehendit. Gloss. in d. c. 5. congruentiarum suo statui Nobilis.

Patrono debetur honor, onus, utilitasque, Præsentans ut præsit, defendat, alatur egenus.

Debetur enim patrono honor & primus locus in Ecclesia, cujus est patronus. Item si ad inopiam sit redactus, ali debet ab Ecclesia, quam fundavit & dotavit, c. Nobis 25. h. 11. can. Quicumque xvi. q. 7. Dico, si ad inopiam sit redactus: Nam alias ab Ecclesia amplius exigere non potest, quam ab initio fuerit sibi reservatum c. Præterea 23. h. 11.

3. Tribus autem potissimum modis acquiratur jus patronatus. Primo, per fundationem: Si prædium donetur, aut relinquatur Ecclesiæ extruendæ, c. Abbatem 4. xviii. q. 2. c. Quoniam 3. & ibi Gloss. h. 1. Secundo, per constructionem: Cum quis Ecclesiam suis sumptibus construit, can. Monasterium & similibus xvi. q. 7. vel etiam

Aaa

planè

planè dirutam ac destructam reparat; licet ex eisdem lapidibus, & eadem materia, & altare intactum manserit; secus, si non planè dirutam repararit. Tertio, per dotationem, si congruam & sufficientem dotem Ecclesie quis assignet, vel ministris Ecclesie & luminaribus necessaria constituat. *can. Nemo. De consecrat. Distinct. 1.* Ut tamen ubique Episcopi accedat consensus, *d. cap. Nobis hoc tit. & ibid. DD. can. Piamentu, can. Filiis, can. Considerandum xv. q. 7. Garz p. 5. c. 9. n. 71.* quia non spectat ad laicos, imponere onus aliquod Ecclesie, *e. Ecclesia 10. sup. de consecratione.* Quamvis sufficiat ex post facto supervenire, *Riccus Decis. 143. n. 3.* & in dubio ex diuturnitate temporis intervenisse præsumatur, *Garz d. loco num. 72. 73. & 74.* Alioquin Vicarius Episcopi absque speciali mandato in reservationem hujus juris consentire non potest *Garz d. loco num. 75.* Capitulum verò Sede vacante potest.

Cæterum per foundationem vel extructionem acquiritur demum jus patronatus, quando extructa & dotata est sufficienter Ecclesia, sive ab ipso fundatore & constructore, sive ab alio: atque ita patet posse jus patronatus acquiri pluribus, *e. 1. 2. 3. & c. Cum questio 27. h. tit.* etiam æqualiter, licet inæqualiter contrulerint, *cap. Ad audientiam 3. inf. de Eccles. adificandis.*

4. Dixi, tribus potissimum modis acquiri jus patronatus: nam & aliis modis acquiritur, veluti per immemoriam præscriptionem, utique contra Ecclesiam ab initio liberam, *cap. Querelam 24. sup. de elect. & contra non liberam, sed patronatam, seu potius contra ejus patronum, spatio 40. annorum, Covar. ad e. Possessor p. 2. §. 10. De R. l. in 6. Fachin. lib. 8. Controvers. cap. 24.* Item per privilegium summi Pontificis, ob summam ejus in omnes Ecclesias & beneficia potestatem, *e. 2. De præbendis in 6.* non etiam per privilegium inferiorum Antistitum, vel Episcopi, *e. 2. de reb. Eccles. non alienandis in 6.* latè *Garz. 5. p. c. 9. n. 128.* Prædictis autem modis potest etiam forma acquirere jus patronatus, *e. Ex litteris 7. h. tit. & fin. sup. concess. præbenda:* non tamen Judæus, paganus, hæreticus, quia jura tantum mentionem faciunt fidelium & Christianorum.

Porrò de acquisitione & probatione juris patronatus, vide *Conc. Trid. Sess. 14. cap. 12. de*

reformat. & Sess. 24. c. 9. de reformat. & Piassec. d. loco n. 21. & seqq.

§. II.

Quotuplex sit jus patronatus.

1. Aliud est Ecclesiasticum, aliud Laicum.
2. Vera ratio appellationis cujusque.
3. Cur hoc jus laico competat.

1. **E**st autem duplex jus patronatus, aliud Ecclesiasticum, aliud Laicum: addunt aliqui Mixtum. Jus patronatus Ecclesiasticum vocant nonnulli, quod Ecclesie vel Clerico competit; Laicum, quod laico: Mixtum, quod partim Clerico, partim laico: ita ut à qualitate illud obtinentis dominetur, sive ab initio fuerit Ecclesiasticum, sive laicum.

2. Sed verius est, Ecclesiasticum dici illud, quod competit ratione Ecclesie, licet originem habuerit ex patrimonio laici: sufficit enim postea quovis modo translatum esse in Ecclesiam vel Capitulum, vel Monasterium, vel alicui dignitati aut beneficio fuisse annexum, *e. unico h. t. in 6. latè Garz 5. p. cap. 1. n. 553.*

Similiter Laicum, quod alicui sive laico sive Clerico competit ratione proprii patrimonii, non verò ratione Ecclesie, vel beneficii, *Garz. d. c. 1. n. 592. ubi alios citat. Riccius Decis. 169.* Quod si non appareat, qua ratione competat, attenditur jus successione: nam si per successionem deferatur, præsumitur laicum, quia jura Ecclesiastica jure successione non deferuntur, nec dantur, *e. 1. sup. de præbendis.*

Conformiter mixtum dicitur, quod partim ratione patrimonii, partim ratione Ecclesie competit. 3. Tamen si autem de rigore juris laicus jus patronatus, de quo hic agimus, habere non possit, cum sit spirituale, seu potius jus temporale spirituali annexum, *e. De jure 16. h. tit. Quanto sup. de judicio* (anteceperit scilicet, quia ordinatur ad præsentandum Clericum ad beneficium, ut in eo instituat) & laicus spiritualia tractare nequeat, *e. Decernimus sup. de judicio, cap. Causam sup. De præscript.* tamen ex benignitate quadam à sacris Canonibus conceditur illi hoc jus, remunerationis cujusdam causa, ut hac ratione magis provocentur laici ad fundandas, extruendas & dotandas Ecclesias.